

OPINIÓ

Albert Bertrana i
BernausPresident de l'Agència del Cens
Nacional del Poble Català
www.nacio-catalana.org

Parlem de Kosova, seriosament

És molt positiu per a l'independència català el dictamen del Tribunal Internacional de Justícia de les Nacions Unides (TIJ) del 22 de juliol, sobre la declaració unilateral d'independència de Kosova de l'any 2008. Però no ens hem de creure ara que la independència ha esdevingut tan fàcil com fer-ne també una declaració unilateral per majoria del Parlament de Catalunya, per exemple, el qual està sota tutela del sistema polític espanyol i la seva Constitució. El cas de Kosova i l'Assemblea de Kosova instituïda per l'ONU, i sota tutela internacional fora del dret constitucional serbi, és molt diferent. Tot i així, podem treure ensenyaments de l'anàlisi jurídica que fa el TIJ per poder arribar a la seva conclusió. Abans, però, recordem només unes dades del cas de Kosova.

El Consell de Seguretat de l'ONU va adoptar la Resolució 1244 el 10 de juny de 1999; es confiava l'administració civil de Kosova, territori de l'Estat serbi, a la missió interina de l'ONU a Kosova per "... en espera d'un arranjamant definitiu (...) organitzar i supervisar la creació d'institucions provisionals per a una autoadministració autònoma i democràtica". Es van instaurar un anomenat marc constitucional compartit amb l'enviat especial de l'ONU i eleccions democràtiques dels membres de l'Assemblea de Kosova.

És en aquest context que va tenir lloc el 17 de febrer de 2008 la declaració unilateral d'independència pels membres de l'Assemblea de Kosova.

Nombrosos estats, entre altres França, van reconèixer Kosova, i d'altres, com Espanya, arreglant-se amb Sèrbia, van condemnar fermament aquella declaració d'independència. Davant el bloqueig al si del Consell de Seguretat respecte de Kosova, el 8 d'octubre de 2008 l'Assemblea General de l'ONU va demanar un dictamen consultiu al TIJ fent-li aquesta pregunta: "La declaració unilateral d'independència per les institucions provisionals d'administració autònoma de Kosova és conforme al dret internacional?"

I el TIJ respon que és de l'opinió "que la declaració d'independència de Kosova adoptada el 17 de febrer de 2008 no ha violat el dret internacional".

Pel que fa a Kosova, ara s'ha de veure què fa l'ONU amb aquesta resposta.

Pel que fa al poble de la nació catalana, se'n poden treure ensenyaments molt profitosos de com exercir el dret a l'autodeterminació efectiva sobre la creació d'un Estat català i merèixer la mediació internacional. Parant atenció als punts on el TIJ fa una fina anàlisi jurídica per determinar, entre altres qüestions, quin és el subjecte col·lectiu que va proclamar la independència, i si va actuar dintre del citat marc constitucional instaurat per l'ONU o fora d'ell. Prèviament, per considerar-se competent en aquest cas, el TIJ troba la forma

Celebracions després del dictamen del Tribunal Internacional de Justícia ■ EFE

de constatar que l'Assemblea de Kosova va actuar en dret internacional quan va fer la declaració d'independència; car, si l'hagués fet actuant en dret constitucional intern instaurat per la Resolució de l'ONU, diu el TIJ que no hi tindria competències.

I per motivar la seva conclusió, el TIJ se les enginya per trobar, en la forma del document original de la declaració d'independència, diverses proves, i fins i tot formes gramaticals, per poder considerar que els membres signants de la declaració no actuaven en aquell acte a títol de les institucions provisionals d'administració autònoma, com la pròpia Assemblea de Kosova (citades en la pregunta i no citades en la conclusió), sinó que actuaven a títol de representants del poble de Kosova. És a dir que el TIJ els troba ara la identitat col·lectiva que els calia quan van fer la declaració d'independència l'any 2008! En aquest sen-

Les nocions que el Tribunal Internacional de Justícia fa valer amb insistència coincideixen amb els arguments i les propostes de l'Agència del Cens Nacional del Poble Català

tit, els paràgrafs 107 a 109 del dictamen del TIJ m'han semblat una delícia d'orfebreria jurídica, a fi de poder concloure que aquella declaració d'independència (el mot unilateral de la pregunta no és a la conclusió) no va violar el dret internacional, gràcies al fet que la considera feta fora del marc constitucional que regeix l'Assemblea de Kosova.

Ho celebrego pel poble kosovar i també pel poble català, perquè les citades nocions que el TIJ fa valer amb insistència en aquest dictamen coincideixen amb els arguments i les propostes de l'Agència del Cens Nacional del Poble Català, per organitzar l'autodeterminació efectiva des de fora del Parlament de Catalunya. Això em recorda que el dictamen del Consell de Garanties Estatutàries de Catalunya del 6 de juliol dona pistes en el mateix sentit; en els raonaments per concloure que una proposta de consulta popular sobre la independència des del Parlament de Catalunya és contrària a l'Estatut d'autonomia, ens diu: "... en política internacional comparada els processos d'autodeterminació i de secessió són fenòmens aconstitucionals, que generalment conclouen amb processos constituents nous que no utilitzen els procediments establerts en les constitucions dels estats dissolts". Atendre als raonaments del TIJ i del Consell de Garanties, i actuar en conseqüència, farà avançar millor cap a l'Estat català.